

Gedenkboom voor meesterwever Johann

Bij mijn onderzoek naar de overgrootouders van moederskant voelde ik mij het meest verbonden met overgrootvader Johann. Geen idee of wij met elkaar goed overweg zouden kunnen als ik hem in den lijve zou ontmoeten. Misschien is mijn gevoel van speciale verbondenheid alleen maar ingegeven door mijn voorstellingen van hem, bezig met het traditionele wevershandwerk in zijn idyllische geboortestreek, het rivierdal in Bohemen. Hij was de laatste meester van zijn soort - in de kunst waar ik heel klein beetje van heb geproefd. Voordat je kunt gaan weven is nogal wat voorbereiding nodig. Laten we aannemen dat Johann het kaarden, spinnen en verven van vezels niet zelf hoefde te doen; dan begon zijn werk met het ontwerpen van het patroon voor een doek, het optuigen van weefraam of weefstoel, het vullen van de weefspoelen en het spannen van de vlas- of woldraden. Daarna kun je gaan weven: je moet de draden, schering en inslag, precies op de juiste manier in evenwicht zien te combineren, niet te slap, niet te strak. In een vast ritme, op en neer, op en neer, urenlang, steeds herhaald. Met mijn twee spinnewielen, twee simpele weeframen en een zak schapenwol zou ik zo opnieuw kunnen beginnen. Mijn vingers kennen het vettige gevoel van de wol nog en mijn neus de vage schapengeur. Weven is op zichzelf heel plezierig en meditatief; en heel fijn als het ook nog lukt daarbij een mooie, zachte, fleurige doek te creëren.

Na het schrijven van de vorige zin als deel van mijn verhaal – dat was in oktober - ging de deurbel. Er stond een met vrolijke kindertekeningen versierde doos op de deurmat. Of ik kinderpostzegels wilde bestellen? Drie schatjes van kinderen stonden vanwege corona keurig op afstand op de treetjes naar de straat te wachten tot ik mijn bestelling op het formulier had ingevuld. Nu ik toch al bij de voordeur stond, heb ik daarna meteen wat van de diep paarsblauwe druiven geplukt in de voortuin - op deze mooie zachte herfstdag in mijn dorpje in de bossen langs de Rijn. Dan sta ik daar zo nog een beetje te filosoferen. Overgrootvader Johann zou zich hier vast wel hebben thuis gevoeld. Ik hoor de kinderen in de voortuin van de burens, eentje is afgedwaald naar de straat en aan het hinkelen geslagen – op en neer. Dat deed ik vroeger ook eindeloos – en Johann wellicht ook. Levens gaan op en neer zoals weefdraden in ruimte en tijd? Tja, en ik nam mij voor als dankbare achterkleindochter een gepast en heel persoonlijk herdenkingsmonumentje voor Johann te maken.

Intussen is het monumentje klaar en gefotografeerd. Het is 'minimalistisch'; een weefsel van allerlei stukjes natuurlijk materiaal dat verbindt met Johann's leefwereld, de Sudeten (de 'Stekelige bergen' of 'Wildezwijnenbergen'): schapenwol, vlas- hennep en katoenvezels en draden, netjes met ruwe brokjes kalksteen en graniet of door rivierwater afgeronde kiezels van vuursteen, kwarts en jaspis. De fragmenten vormen een evenwicht met het juk, de stam en voet van dennenhout. De draden en stenen trillen lichtjes als ik erlangs loop. Dit is mijn symbool voor onze gedeelde creatieve erfenis: een kleurige en feestelijke gedenkboom. Hij is kwetsbaar en zal spoedig uiteenvallen.